

Xla. Schutterskoning **Joannes van Haeff** (1629-1674)

Jan is de zoon van Wilhelmus **Xb**, geb. en RK ged. te Goch circa 1629. Hij overlijdt (minstens 45 jaar oud) te Goch na maart 1674. Hij trouwt te (Venray?) circa 1651 (RK) met **Mercken** (Meicken) **N.** geb. en RK ged. circa 1625, ovl. (minstens 27 jaar oud) na 1652. Jan is brouwer en keukenmeester van de schutterij en in 1658 is hij schutterskoning.

Uit dit huwelijk van Jan en Meicken komen 4 kinderen voort:

1. **Segerken van Haaff**, geb. en RK ged. te Venray op zondag 24 maart.1652, getuigen: Jacob Gaerts en Sijken Gijlens.
2. **Joannes van Haaff**, geb. en RK ged. te Goch op vrijdag 5 februari 1655. Doopheffers waren: Reiner Sommels en Elisabeth Saerre. Hij ovl. (minstens 31 jaar oud) te Goch? na nov. 1686, en trouwde. (resp. 31 en ongeveer 26 jaar oud) te Weeze op zondag 3 nov. 1686 met **Catharina HENDRICKS**. Zij werd geb. en RK gedoopt te Weeze circa 1660, huisvrouw, ovl. (minstens 26 jaar oud) na nov. 1686. Relatie tussen beide partners redelijk betrouwbaar, later gekoppeld.
3. **Albertus van Haaff**, geb. en RK ged. te Goch circa 1659, ovl. (minstens 69 jaar oud) te Goch na 1724, tr. (resp. ongeveer 41 en ongeveer 20 jaar oud) circa 1700. Mogelijk is Albertus in Cleve overleden, kerk.huw. (RK) met **N. N.** geb. te Limmel? circa 1680, RK.

Uit dit huwelijk 1 dochter:

1. **Willemijna Geertruida van den Haaf**, geb. en ged. te Goch circa 1700, RK, ovl. (minstens 24 jaar oud) te Kleve na 1724, tr. (beiden ongeveer 24 jaar oud) te Kleve op maandag 10 april 1724. Trouwgetuige: Albertus van (den) Haaf, [deze of ?] kerk.huw. (RK) met **Wilhelmus Gerardus HAANTJES** van Schenkenschanz, geb. te Utrecht circa 1700, RK, schipper, ovl. (minstens 24 jaar oud) na 1724.
Jacomina Gertrud van den Have huwt 10.4.1724 te Cleve met Wilhelm Gerhard Haantjes, weduwnaar (schipper). *Besier van het Veled aus Utrecht, witwer von Magdalena Saaymans, heiratet mit Jungfer W.G. van den Haaf jonge dochter van Cleve.* De tak van deze Albertus loopt dood.
4. **Jacobus van Haeff**, geb. en RK ged. te Goch op vrijdag 25 mrt. 1661. Doopheffers: Petrus Cuman en Anna Meussen. Overleden (minstens 66 jaar oud) te Goch na 1728. Jacobus ten Haeff wordt in een protocol van 16 jan. 1693 drie maal genoemd. Het stuk is moeilijk leesbaar. Jacobus is dan 32 jaar oud.
De geboortedatum van Jacobus komt uit het doopboek van Goch, evenals dat van zijn broer Joannes die in 1655 wordt geboren. De inpassing van Segerken en Albertus, komen chronologisch op deze manier uitstekend tot hun recht.
Goch 7 apr. 1728, wordt gesproken van *Erbengemeinschaft Albert und Jakob von Haeff und Matthias Erperts verkaufen an den Akzise-inspektor Brüll verschiedene Ländereien.*
Deze tweede vermelding van Jacobus dateert echter van 35 jaar later. Deze Jacobus zou heel goed dus ook een generatie later ingepast kunnen worden waarbij Albertus dan mee zou verhuizen omdat ze hier aan elkaar gekoppeld zijn door de *Erbengemeinschaft*. Vooralsnog is deze hypothese echter niet gevolgd.

Schutterij

Joannes van Haeff moet omstreeks 1630 geboren zijn. Hoewel niet waterdicht bewijsbaar. Theoretisch zou hij chronologisch ook nog een zoon kunnen zijn van Wilhelmus van Haeff en

N.N. Hij moet rond 1651 zijn getrouwd gezien de geboorte van zijn eerste kind. De naam van zijn vrouw is helaas onbekend.

In een gildeprotocol van 4 apr. 1647 worden ter afsluiting een tachtig-tal namen genoemd van de totale compagnie der schutterij St. Georgius te Goch. Hierbij worden een drietal van Haaff's genoemd te weten: *Wilhelm van Haeff, Johan van Haaff en nogmaals Wilhelm van Haeff.*

1653 In dit jaar wordt Johan van Haeff als schutter van het schuttersgilde genoemd. Hij woont drie jaar later in de Roggestraat in Goch en is dan nog steeds lid van het schuttersgilde.

1656 Jan ten Haeff aus der Roggenstrasse.

Juni 24, Jan then Haeff wordt genoemd als belending. Op 4 sept. lezen we het volgende: *Der Bürgermeister Loenen proponirte welcher gestalt E.E. Magistrat sich würde zu entsinnen wissen was sich jüngsthin mit Jan ten Haef, das derselbe und einen Hausman (burger) Wilhelm von Wickeren genant: zu Hülsum wahrhaftig zugetragen, nahmlich dass sie hiesigen Kornzinse defraudiret (graanbelasting ontdoken) haben, und also der Hausman aydtlich (onder ede) ausgetragen das Jan ten Haef nicht allein diese 3 scheffel Roggen, sondern noch vor die Zeit ein Scheffel als war es sein Wickeren Korn were, zu und aus der Mühle hat bringen lassen: auch seine Säcke gebrauchet hat worin Er Maltz zur Mühle gebracht und mahlen lassen hat. Da dan die Müllere anders nicht gemeinet, als es ihme den Hausman zu kehme, in deme sein Merck darauf gestanden hat, weill nun dieses also offenbar und geständig, hette man gestrigen Tags wegen der 20 ggl: brüchte accordiret und weil Er dieselbe als balt bezahlen solte auf 50 gl. accordiret, und nachdem es nun daran were, das vermoge ausgelassener Ordinantz Pferdt und Karre verkauft werden sollte, und deswegen Magistraty vorbeschieden, so hette Scheffen und Raht zu deliberiren wie hoch und auf was weise solches ahm besten zu verkaufen.*

Wurde resolviret das solches unterm Rahthaus also balt weil es heut Vingsten Marckttag were, verkaufen, und solches anfangen solte, vor 10 Rdlr. ist auch solches geschehen und mit 1 Rdlr. gehöget, solches Jan ten Haef an sich gehalten ...

Gemerkte zakken

Deze zaak gaat, naar het zich laat aanzien over de *Kornzinse*, een graanbelasting van drie schepel rogge, die ontdoken is. Maar ook voor die tijd heeft Jan van Haaff al graan naar de molen gebracht en weer opgehaald en daarbij zijn de gemerkte zakken van van Wickeren gebruikt waarin hij mout in de molen heeft laten malen. Dit zou kunnen betekenen dat Johan brouwer is.

De straf wordt door de schepenbank bepaald op 20 goudgulden en hij belooft snel te betalen. Op grond hiervan wordt kennelijk een bedrag van fl. 50,- overeengekomen. (Een goudgulden is iets anders dan een gewone gulden). Naar het zich laat aanzien wordt de boete echter niet voldaan en worden zijn paard en kar geconfiskeerd welke op de Pinkstermarkt te koop wordt aangeboden door de magistratuur. Verkoop werd ingezet op 10 rijksdaalers, welke bedrag met 1 rdlr. is verhoogd. *Solches Jan ten Haef an sich gehalten.*

Dit betekent waarschijnlijk dat Jan zijn eigen paard en wagen voor 11 rijksdaalders (terug) koopt en hiermee voordeliger uit is dan de eerder opgelegde boete? Slimme Jan!

De 14e sept. 1656, *...wurde ferner resolviret, dass die jenigen so Schafe halten thäten auferleget werden solte das von die Jahren her bis nun zu, da sie nicht gegeben, an iezo vor all geben undt bezahlen solten ein Stück geldes deren seindt Wilhelm ten Haeff, Jan ten Haeff, Junge Quartre, Johan Martens Wielenmacher undt wan mann mit sie accordiret sollte man ihnen starck inibiren das weiters ihre Schafe ins felt nicht mehr treiben sollen, auf poen von geschüttet zu werden. De 16e sept. Ist resolviret und den jenigen citirenden undt erschiehenden so Schafe halten, benentlich Johan Martens, Johan ten Haeff undt Henrich Schamens ahnbefohlen, das sie von ieder Schaf von die verlaufenen Jahren aus consideration einen blamuester geben: auch die Schafe hinführe nicht mehr durchs felt treiben sollen, es were dann das sie von der Heyde auf ihr eigenes oder gepfachtetes Landt kommen können.*

1657 De 10e dec. Rahtstag gehalden, Erschiene Jan ten Haeff undt klagte über Trientgen Gerrits, als das sie ihme die wegen die von Petern Baums auferkaufte Behausung die darob ungeachtet das er in seinem Nahmen gehöffet, nicht geben wolte, bathe das sie dazu angehalten werden möchte.

Wurde von E.E. Magistrat zum bescheid gegeben und Trientgen vorsch. auferleget das sie desfalls Jan ten Haeff befriedigen solte".

1658 Johann van Haeff is in dit jaar de schutterskoning van het St. Georgiusgilde.

1659 Op 31 mrt. vinden we het volgende in het raadsprotocol: *Item Jan ten Haeff citirt, erschiene undt wurde wegen seiner verschuldete Schafzinse ihme von Jahre 1656 bis 1658 inclusive derselbe verlassen auf 20 Dalers. De 12e mei lezen we het volgende: In sachen*

Peter Kampmans et Jan ten Haeff wegen 600 Dlr. so derselbe vermöge accordt nicht bezahlet, sondern mit der selbe 2 Jahr in mora verblieben, ist zum bescheidt ertheilet, das Jan ten Haeff dieselbe zu bezahlen schuldig undt gehalten sein solte. Ist concludiret das zuvorderst zu obigen Schatzung 2 Monathen ausgeschlagen werden sollten.

Op 9 juni Ist resolviret das Jan ten Haeff gesetzte Schafzinse nicht hörer als 20 Dlr. bis 25 Dlr. aufs allergeringste nicht sonder einige abdingen gesetzet werden sollte.

Op 23 juni wordt Johan van Haeff genoemd in het gildeboek van de schutterij. Hij wordt dit jaar aangesteld tot keukenmeester van het gilde.

Op 14 sept. is Joes van Haef en Megtilde Roelofs doopheffer bij de doop van Jacob, zoon van Henric Morlet.

In **1660** maken Wilhelm van Haeff en Jan van Haeff onderdeel uit van de schutterij St. Georgius te Goch.

1661 Den 12 septembris auf Rahtstag erschienen. Auf Jan von Haeffs klage das Johan von Nünen Ihme 2 Jahren Hauszins schuldig ist, mit begehren weil in der güthe von Ihme nichts erhalten konnte das zur bezahlung angehalten werden möchte ist concludiret das Jan von Nünen als welche gegenwertig undt der Schult geständig, nur die einige Reparationskosten dawider einzubringen wovor Ihme 3 Dlr jährlichs zuerkant, die bezahlung ungesaumt leisten sollte.

1664 Op 19 mei *In Sachen Jan ten Haeff et Diterichen Hoving ist beyden theilen angedeutet sich in der Güte zu vergleichen und wen dieselbe wieder verhoffen, nicht zulangen könnte, ahns ordentliche Recht zu besprechen.*

1668 Op 13 febr. lezen we in het protocol van de Gochse Raad: *Wegen Jan ten Haeffs sache des Zehenden Pfenning halber, hatt von E.E. Magistraht nicht anders können verstanden werden, als das Er, Jan ten Haeff den Zehenden Pfenning solle zu bezahlen gehalten sein.*

1669 *Die R.R. pastoribus in Weze praedecessoribus mej Henrico Schroit, Abels ende Joanni ten Haeff, altijt sijn betaelt worden, ideoq et ego praetendo de meis annis a praememorato*

Conventu Aquis Mariae (Marienwater) et erat subscriptus: Bernardus van der Horst, pastor in Weze modo in Zeffelick.

1674 Op 12 mrt. lezen we het volgende: *Auf mündliche Klage Johanssen ten Haeff contra Peter von Well und Abraham Cortzen, wegen der Reuterliste bey der Frantzösischer einquartirung auf seiner in der Vosstrasse gelegener Behausung, nach Expiration des gen. von Wells Heur und als besagter Cortzen selbes Haus in Huer genohmmen, gefallen, ist Johannen ten Haeff auferlegt solches ad proximam schriftlich zu übergeben, und den gegnern citiren zu lassen, als wan darinnen ordinirt werden sollte.*
Joannes overlijdt voor zover bekend na maart 1674.

1695 Op 13 juni wordt Johan nog met de volgende belending vermeld ... *einerseiths Peter Lax, anderseiths Johan ten Haeffs Erb mitt einen Ende ahn gem. ten Haeff undt dem anderen ahn den gemeinen Strasse kennelich gelegen*

Het leven van Johannes overziend, zien we dat hij een flink aantal keren als klager of als beklagde voor de schepensbank staat. Hij mijdt net zoals zijn broer Willem, het conflict niet! Hij heeft in elk geval een huis in de Vosstraat, de hoofdstraat van Goch die vanaf de Markt tot aan de Vossepoort loopt. In 1674 worden er bij hem Franse ruiters gestationeerd hetgeen m.i. bevestigt dat hij ook een herberg runt. Al eerder zien we dat hij graan tot mout laat malen waarbij er waarschijnlijk ook een link richting brouwerij is. Hoewel hij onder het betalen van de 10^e penning probeert uit te komen, bepaald de raad dat hij toch moet betalen. Verder verhuurt Johan van Haeff aan Johan van Nuenen een huis waaraan kennelijk door van Nuenen reparaties zijn uitgevoerd. De raad bepaald dat hij wel de huur van de laatste twee jaar moet betalen maar dat hij daarvan 3 daler jaarlijks mag inhouden om de onderhoudskosten te verhalen. Ook is Jan lid van het St. Georgius schutterij en in 1659 is hij zelfs keukenmeester van dit gilde.

[Ga naar Xlb.](#)